

POSTANOWIENIE

12 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 12 stycznia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku A.S.

z udziałem Gminy S.

o uregulowanie własności nieruchomości,

na skutek skargi kasacyjnej A.S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z 8 czerwca 2022 r., III Ca 899/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od skarżącej na rzecz uczestnika, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł z odsetkami wynikającymi z art. 98 §1¹ k.p.c. za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 czerwca 2022 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu oddalił apelację wnioskodawczyni od postanowienia Sądu Rejonowego w Nowym Targu z 7 października 2021 r. oddalającego jej wniosek o stwierdzenie nabycia własności oznaczonej nieruchomości na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250 ze zm.; dalej – „Ustawa”).

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, skarżąca wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ §1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłącznie podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15,

niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżąca nie wykazała, by zaskarżone postanowienie było dotknięte tego rodzaju nieprawidłowościami. W złożonym na wezwanie Sądu Okręgowego uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała jedynie, że fakt, iż sporna droga stanowiła pierwotnie własność poprzedników prawnych A.S., został wykazany w toku postępowania przed Sądem I instancji. Nie było zatem koniecznym wykazywanie faktów analogicznie jak do postępowania w sprawie o zasiedzenie wówczas, gdy działki, z których droga została utworzona, stały się własnością poprzedników prawnych A.S. w postępowaniu o nadanie aktu własności ziemi, który jest wadliwy, gdyż brak w nim spornej działki drogowej. Skarżąca wskazała następnie, że „zasadnicze pytanie brzmi: czy fakt braku nieruchomości wydzielonej pod drogę z działek stanowiących własność poprzedników A.S. w drodze postępowania zakończonego wydaniem aktu własności wymaga ustaleń analogicznych do postępowania o zasiedzenie gruntu - tak jak uczyniły to Sady I i II instancji”.

Zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego wymaganie określone w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest tożsame z określonym w art. 398⁴ § 2 k.p.c., co oznacza, że skarżący powinien odrębnie przytoczyć podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie i odrębnie uzasadnić wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawet jeżeli argumentacja prawna może się w pewnym zakresie pokrywać (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156; z 5 czerwca 2001 r. IV CZ 45/01, OSNC 2001, Nr 10, poz. 157; z 10 stycznia 2003 r. VCZ 189/02, niepubl.; z 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.; z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl.; z 11 kwietnia 2018 r., V CSK 547/17, niepubl.; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 567/17, niepubl.). Uzasadnienie oczywistej zasadności skargi nie może więc poprzestawać na prostym odwołaniu do naruszeń prawa wskazanych w podstawach kasacyjnych. Uzasadnienia przyczyn kasacyjnych, kwalifikujących przyjęcie skargi do

rozpoznania, Sąd Najwyższy nie może doszukiwać się w uzasadnieniu podstaw, niezależnie od tego, że chodzi w tym wypadku o zupełnie odmienne metody argumentowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2020 r., II CSK 432/19, niepubl., z 15 grudnia 2006 r., III CZ 93/06; nie publ. i z 18 kwietnia 2012 r., I CSK 520/11, niepubl.).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma argumentów świadczących o oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej w przytoczonym na wstępie rozumieniu. Z zakresu kontroli kasacyjnej wyłączona jest kontrola prawidłowości oceny materiału dowodowego i ustaleń faktycznych (art. 398³ § 3 k.p.c.), z kolei uchybienia w zakresie sporządzenia uzasadnienia mogą stanowić skuteczną podstawę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jedynie wyjątkowo, gdy mają charakter kardynalny. Postawione w skardze zarzuty kasacyjne nie mogą być więc uznane za oczywiście uzasadnione. Zgodnie z art. 1 Ustawy przesłanką nabycia nieruchomości na własność było m.in. samoistne jej posiadanie w dniu 4 listopada 1971 r. oraz objęcie tej nieruchomości w posiadanie na podstawie umowy zawartej bez przewidzianej prawem formy (art. 1 ust. 1) lub też samoistne jej posiadanie przez określony czas (art. 1 ust. 2). Posiadanie samoistne na gruncie Ustawy ma znaczenie wynikające z Kodeksu cywilnego. Przesłanka samoistnego posiadania oraz nieprzerwanego samoistnego posiadania przez określony okres jest tożsama z przewidzianą w art. 172 k.c. przesłanką zasiedzenia w postaci nieprzerwanego posiadania nieruchomości, jako posiadacz samoistny, przez określony czas. Z motywów zaskarżonego orzeczenia jednoznacznie wynika, że przesłanki te badane były w sprawie dla stwierdzenia, czy doszło do nabycia własności nieruchomości z mocy ustawy stosownie do regulacji art. 1 Ustawy. Przeprowadzenie w sprawie tego badania nie może zatem przemawiać za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, skoro stanowiło wypełnienie wymagań postawionych przez sądem w związku ze złożonym przez samą wnioskodawczynię wnioskiem.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[a!]

(K.L.)